

Fylkesmannen i
NORDLAND

Naturmangfoldloven - utvalgte naturtyper

Med «artsrike slåttmarker» som eksempel

- Bestemmelser, skjøtsel og tilskuddsordning

Landbrukskonferansen 2013

Ingvild Gabrielsen, Miljøvernavdelinga

- vinner til Nordlands beste

Utvalgte naturtyper

- Viktigere enn andre naturtyper.

Naturtyper som enten er truet i Norge, er viktig for en eller flere prioriterte arter, er truet internasjonalt eller har en vesentlig andel av sin naturlige utbredelse i Norge.

- Egne bestemmelser i [nml § 52-56](#).
- [Forskrift, vedtatt 13.mai 2011](#).
- Handlingsplan.

Utvalgte naturtyper i Nordland

- Per i dag har fem naturtyper status som utvalgt naturtype (UN). Tre har utbredelse i Nordland:
 - Slåttemark
 - Slåttemyr
 - Kalksjøer
- Andre aktuelle (høring 2012):
 - Kystlynghei
 - Ålegraseng

Slåttemark → artsrik slåttemark

- Slåttemark i langvarig hevd som ikke har vært jordbearbeidet eller gjødslet.
- Stort mangfold av planter, sopp og insekter.
- Fravær av næringskrevende arter som eks. hundekjeks og mjødurt.
- Eks. på vanlige arter: blåklokke, småengkall, prestekrage, rødkløver, hvitkløver.

Utbredelse slåttemark

- Tidligere svært vanlig i hele landet, dominerende naturtype i jordbrukslandskapet frem til 1950-tallet.
- I ferd med å forsvinne. Særlig fra områder med intensivt jordbruk, og områder som er preget av gjengroing som følge av driftsnedleggelse.

Hvor finner vi artsrik slåttemark i Nordland

- Restarealer i jordbrukslandskapet: kantsoner eller bratte ller.
 - Ofte brukt som beitemark eller gjengrodd i dag.
 - Kan ha potensial for restaurering.
- Mindre areal på moderne gårdsbruk som skjøttes tradisjonelt.
- Knyttet til gamle gårder der den tradisjonelle driftsmetoden er holdt vedlike.

Hvor mange områder gjelder dette for i Nordland?

- Slåttemark – ca. 70 lokaliteter
- Slåttemyr – 9 lokaliteter
- Kalksjøer
 - Begrensete areal

Egen innsynsløsning på utvalgte naturtyper i naturbase: <http://www.naturbase.no>

Målestokk: 1: 320 001

Gå til et bokmerke...

Kartlag: Jeg vil...

Kart tema: Norge fastland (default)

Aktive kartlag

- [M] Utvalgte naturtyper (DN)
 - Slåttemark
 - Slåttemyr
 - Hule Eiker
 - Kalksjø
 - Kalkindeskog
- Prioriterte arter (DN)
- Verneområder (DN)
- Verneplan for vassdrag (NVE)
- [M] Naturtyper (DN)
- Korallrev (Havforskningsinstituttet)
- Helhetlige kulturlandskap (DN)
- [M] Friluftslivsområder (DN)
- [M] Arter (DN)
- Inngrepstrie naturområder (DN)
- [M] Kulturminner (RA)
- [M] MIS og skogbruksplan (Skog og...)
- [M] Arealressurser N5 (Skog og...)
- [M] Rødlisterarter (Artsdatabanken)
- [M] FKB Felles kartdatabase (SK)
- [M] Fylke- og kommunegrenser (SK)

Basiskart

- [M] Veier, grenser og stedsnavn (SK)
- Basiskart utskrift farge, Topo2 (SK)

Vis tegnforklaring Filter

5 mi / 10 km

Finn frem i kart Søk og spørring Verktøy og funksjoner Analyse

Panorer Zoom Inn Zoom Ut Fullt utsnitt Forrige utsnitt Neste utsnitt Punkt Polygon Rektangel Målestokk: 1: 10 000 Gå til et bokmerke... Vis kartlag Endre rekkefølge Hjelp (engelsk) Hva er dette? Hjelp

Kartlag Jeg vil...

Kart tema: Norge fastland (default)

- Aktive kartlag
- [M] Utvalgte naturtyper (DN)
 - Slåttemark
 - Slåttemyr
 - Hule Eiker
 - Kalksjø
 - Kalkkindseskog
 - Prioriterte arter (DN)
 - Verneområder (DN)
 - Verneplan for vassdrag (NVE)
 - [M] Naturtyper (DN)
 - Korallrev (Havforskningsinstituttet)
 - Helhetlige kulturlandskap (DN)
 - [M] Fritiltslivsområder (DN)
 - [M] Arter (DN)
 - Inngrepsfrie naturområder (DN)
 - [M] Kulturminner (RA)
 - [M] MIS og skogbruksplan (Skog og...)
 - [M] Arealressurser N5 (Skog og...)
 - [M] Rødlistearter (Artsdatabanken)
 - [M] FKB Felles kartdatabase (SK)
 - [M] Fylke- og kommunegrenser (SK)
- Basiskart
- [M] Veier, grenser og stedsnavn (SK)
 - Basiskart utskrift farge, Topo2 (SK)

Vis tegnforklaring Filter

- virker til Nordlands beste

Hva betyr «utvelgelsen», nml § 53

- Det skal tas særskilte hensyn til forekomster av utvalgte naturtyper ved alle tiltak, planer og bruk som berører forekomsten.
- Før det treffes beslutning om inngrep skal konsekvenser for naturtypen klarlegges.
- Gjelder alle beslutninger av offentlige myndigheter, også eiendoms- og tilskuddsforvaltning.
- Meldeplikt for jord- og skogbrukstiltak som ellers ikke krever tillatelse.

Veileder for utvalgte naturtyper

- DN har utarbeidet en veileder for de som skal håndheve reglene knyttet til utvalgte naturtyper .

Håndbok 31-2011
Veileder til forskrift om
utvalgte naturtyper

<http://www.dirnat.no/content/500043377/Veileder-til-forskrifter-om-utvalgte-naturtyper>

Hva innebærer meldeplikten

- Omtalt i nml § 54 og 55.
- Meldingen vil i praksis fungere som en søknad.
- Konkret veiledning på www.miljokommune.no

Meldeplikt – eks. slåtteområde

- Eks. på tiltak *som vil omfattes*:
 - Oppløying og tilsåing
 - Gjødsling
 - Intensivt helårsbeite
- Ikke tiltak som allerede er søknadspliktige, eks. nydyrking, landbruksveier, utbygging.
- Ikke tiltak som i handlings- el. skjøtselsplan er beskrevet som positive (slått, rydding, vår- og høstbeite).

Hva skal melding inneholde?

- Navn på tiltakshaver
- Kort beskrivelse av tiltak
- Kart som viser forekomst av UN og tiltaket
- Kort vurdering av hvilke konsekvenser tiltaket antas å få for forekomsten.

Kommunen kan kreve ytterligere dokumentasjon fra tiltakshaver dersom meldingen er mangelfull.

Kommunens behandling

- Tilbakemelding innen 3 uker på om tiltak kan tillates eller ikke, evt. tillates med spesielle vilkår.
- Kommunens avgjørelse er et enkeltvedtak - kan påklages.
- Klagemyndighet for jordbrukstiltak er SLF, og for skogbrukstiltak er DN.

Miljøplan i jordbruket

- På sikt vil godkjent miljøplan kunne erstatte meldeplikten dersom tiltak er i samsvar med miljøplan, jfr. nml § 55.
- Ordning vil tidligst være på plass i 2014.

Kunngjøring etter nml § 56

Alle tiltak i utvalgte naturtyper skal kunngjøres.

Tilskuddsordning - UN

Skal bidra til at verdiene i utvalgte naturtyper ivaretas.

- **Hvem kan søke:**
 - grunneiere, privatpersoner, lag, foreninger, kommuner, institusjoner
- **Hva kan det søkes om:**
 - Skjøtsel, restaurering, informasjon, skjøtelsesplan
- **Frist:**
 - 15. januar
- **Hvordan søke:**
 - DN's elektroniske søknadssenter

Tilskudd UN i Nordland

	2010	2011	2012	2013
Slåttemark	11	13	19	22
Slåttemyr	1	0	1	0
Kystlynghei	0	0	6	8
Skjøtselsplaner	8	5	15	8
Beløp	827 000	1 432 262	1 832 000	1 723 000

Tilskudd UN - Nordland

Tilskudd gitt etter satser, med lokale tilpasninger:

Aktivitet:	Tilskuddssats 2013:
Tung slått	2000.-/daa
Middels tung slått	1500.-/daa
Slått med 4-hjulstraktor	1000.-/daa
Beite kystlynghei – høy sats	400.-/dyr
Beite kystlynghei – middels sats	200.-/dyr
Lyngbrenning	1000.-/daa
Nytt gjerde	50.-/meter
Investeringstilskudd utstyr	5000.- - 20 000.- (evt. skjønnsmessig)
Restaurering, rydding, transport m.m.	Skjønnsmessig vurdering etter skjøtselsplan

Forhold til andre tilskuddsordninger

- Alle kan søke.
- Samordning/koordinering med andre tilskuddsordninger i landbruket:
 - Regionalt miljøprogram (fra 2014)
 - SMIL
 - Vega verdensarvområde
 - Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Skjøtselsplaner

- Alle som mottar tilskudd skal ha utarbeidet skjøtselsplan etter fast mal.
- Fylkesmannen har organisert utarbeidelse av planer etter behov og innspill fra kommuner, grunneiere m.fl.
- Nært samarbeid med grunneier/bruker.

Skjøtselsavtale

- Kan inngå avtale med grunneier om skjøtsel av UN, nml § 53, 6.ledd.
- Frivillig, men gir økt forutsigbarhet.
- I Nordland vil vi tilby grunneiere/brukere å inngå skjøtselsavtale fra 2013.

Kontaktpersoner Fylkesmannen

- Kalksjøer
 - Kjell Eivind Madsen, tlf 755 31 585,
fmnokma@fylkesmannen.no
- Slåttemark, slåttemyr, kystlynghei
 - Ingvild Gabrielsen, tlf 755 31 561
fmnoiga@fylkesmannen.no